

การจัดการความรู้การป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์
กลุ่มสังฆพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
**The Drug Free Knowledge Management of Buddhist Monk
Develop Sanga Groups in North East Area**

สุรพล พรหมกุล¹

วิทยา ทองดี² และ ทวีศิลป์ สารแสน³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Suraphon promgun¹

Vittaya thongdee² and Tavesin Sarasan³

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khonkaen Campus, Thailand

Corresponding Author, Email: promgun@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบทบาทของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในการป้องกันยาเสพติดตามหลักพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ในการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการจัดการความรู้ในการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาใน 9 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู สุรินทร์ มหาสารคาม นครราชสีมา อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 19 รูป เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ และแบบสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

* ได้รับบทความ: 11 กันยายน 2562; แก้ไขบทความ: 28 กันยายน 2562; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2562

Received: September 11, 2019; Revised: September 28, 2019; Accepted: September 30, 2019

ผลการวิจัย พบว่า

1) สถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังคงต้องเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังคงใช้พื้นที่ภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทย ก่อนจะส่งพักตามจังหวัดขนาดใหญ่ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของทางเจ้าหน้าที่ ยาเสพติดที่มีการค้าและแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมาคือกัญชาแห้งและสารระเหย บทบาทของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา ในการป้องกันยาเสพติด พบว่า เป็นวิทยากร อบรม เผยแพร่ชี้แจงโทษของยาเสพติดด้วยการใช้สื่อ เป็นผู้นำในการจัดโครงการการป้องกันยาเสพติด สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าของชีวิต ปลอดภัยเสพติด ธรรมคือบรมเยวชนให้ห่างไกลยาเสพติด ชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติตามตนให้ดลเหล่า อบายมุขในวันสำคัญของชาติหรือของศาสนา ส่งเสริมให้มีชุมชนคุณธรรม เผยแพร่ความรู้ทางสถานีวิทย์ นำผู้ติดยาเสพติดทำกายบำบัด จิตบำบัด เวชบำบัด และอาชีวบำบัด

2) การจัดการความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา พบว่า 2.1) ด้านการกำหนดเป้าหมายการป้องกันยาเสพติด พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ว่า การจัดการความรู้ว่าเป็นการประมวลองค์ความรู้จากตัวบุคคล ข้อมูลสารสนเทศ ความคิด การกระทำ รวมถึงประสบการณ์ของตัวบุคคล ซึ่งนำมาสร้างความรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบหรือเป็นนวัตกรรม จัดเก็บในลักษณะที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยจัดเก็บในรูปของแฟ้มเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน และจัดเก็บระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.2) ด้านการแบ่งปันความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้กัน โดยการพูดคุย ปรึกษาหารือ การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา มาสรุปและจัดทำเป็นรายงานเสนอผ่านประธานพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา เพื่อนำเสนอที่ประชุมประจำเดือน ซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ที่ได้รับมาให้พระสงฆ์ที่ไม่ได้เข้าร่วมได้รับรู้ร่วมกันทุกรูป มีการเชื่อมโยงกับกิจกรรมตามโครงการที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นในระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมุ่งไปที่การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา และมีการแจ้งข้อมูลหรือแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาให้คณะสงฆ์รับทราบ 2.3) ด้านการสร้างคลังความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวบรวมผลงาน โดยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การเรียนรู้ร่วมกันเมื่อเกิดสิ่งใหม่

นำเสนอผลงานผ่านเว็บไซต์ โดยรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบจัดเก็บในแฟ้มของแต่ละรูป และรวบรวมผลงานเป็นหมวดหมู่ในรูปแบบไฟล์ข้อมูล ซึ่งเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์

3) ฐานข้อมูลการจัดการความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการจัดกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดจนเกิดเป็นชุดองค์ความรู้จำนวน 5 เรื่อง คือ 1) เรื่องสวนมนต์ข้ามปีเพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธศาสนา 2) เรื่องศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 3) เรื่องงดเหล้าเข้าพรรษา 4) เรื่องกฐินปลอดเหล้าสร้างบุญด้วยศรัทธา 5) เรื่องงานศพปลอดเหล้า

นอกจากนั้น ยังพบวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มป้องกันยาเสพติด ใช้การบรรยายธรรม 2) กลุ่มแก้ไขปัญหาเสพติด ใช้ยาสมุนไพร ส่วน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้การป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พระสงฆ์บางรูปขาดความกระตือรือร้นที่จะเพิ่มทักษะความรู้ให้ตนเอง การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดแต่ละครั้งทิ้งช่วงนานเกินไปทำให้ไม่ต่อเนื่อง ตลอดจนการไม่แบ่งปันความรู้ ทำให้ความรู้ที่มีฝังอยู่ในตัวคนเดียวเป็นหลัก : การจัดการความรู้, ยาเสพติด, พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาพระสงฆ์รูปอื่นไม่สามารถรับรู้ได้

คำสำคัญ: การจัดการความรู้; ยาเสพติด; พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา

Abstract

This research aims: 1) to study the drug situation in the North East area and the role of Buddhist Monk Develop Sanga Groups for Drug Free in North East Area. 2) to study Drug Free Knowledge Management of Buddhist Monk Develop Sanga Groups in North East Area. 3) to prepare a database of Drug Free Knowledge Management of Buddhist Monk Develop Sanga Groups in North East Area. The population in this study was Buddhist Monk Develop Sanga Groups of 9 provinces of KhonKaen, Kalasin, MahaSarakham, Roi Et, Surin, NakhonRatchasima, UdonThani, UbonRatchathani total of 19 person. Instruments were interviewed form, focus groups form, observation form and data analysis, content analysis assembly context.

The research found that

1) The drug situation in the Northeast. Continue to monitor the situation closely. Because drug trafficking continues to use northern areas and

neighboring countries as a route for transporting drugs into Thailand. Stay drugs in order to avoid large-scale validation of the staff. The drug trade and is most prevalent, followed by cannabis, amphetamines, dried and evaporated. The role of Buddhist Monk Develop Sanga Groups in the diocese of drug prevention were published as a lecturer for clarification on the use of drugs by the media. The Buddhist Monk Develop Sanga Groups is a leader in developing programs to prevent drug abuse. The Buddhist Monk Develop Sanga Groups incentives to the value of a life free of drugs. Campaign for Youth far the drug. Persuade people vow to abstain from alcohol in a major national or religious. The priest Maximus develops, promotes moral community radio stations disseminating knowledge leading to addiction, physical therapy, psycho therapy medical Therapy and Occupational Therapy.

2) Drug Free Knowledge Management of Buddhist Monk Develop Sanga Groups were: 2.1) targeting anti-drug. The Buddhist Monk Develop Sanga Groups an understanding of how knowledge management. Knowledge management as an art review of personal information, thoughts, actions, and experiences of individuals who bring knowledge and develop a systematic or innovative storage in a manner that is easily accessible by files stored in the form of documentation, operational and storage systems to operate more efficiently 2.2) Shares aspect found that according to the clergy of the diocese of exchange, sharing of knowledge by talking consultations. Knowledge gained from attending a training seminar was finalized and prepared a report presented by the Chairman of the Buddhist Monk Develop Sanga Groups for presentation at the monthly meeting, sharing knowledge has been brought to the priest, who did not attend join together, get to know all the activities associated with the project, the ministry has set up a provincial-level regions by focusing on the public. Whether association of Buddhist Monk Develop Sanga Groups, the diocese and have information or news releases on prevention of drug clergy group Maximus develop a fraternal note 2.3) generating knowledge that the Buddhist Monk Develop Sanga Groups exchange of learning and collected works by modifying the knowledge, attitudes, learning new things together when presented through the website chipped was site, gathering data is stored in the file system of each. And systems integration portfolio is categorized in a data file that is stored on the computer.

3) The drug prevention activities of Buddhist monk develop sanga groups in the Northeast. There are 5 ways to organize the activities: 1) praying over the year to promote anti-narcotics, 2) the narrative of narcotics, 3) the problem of alcohol abuse. 4) The story of alcohol free. Make a donation by faith. 5) A funeral pyre. How to prevent and solve drug problems of Buddhist monk develop Sanga Groups in the Northeast. There are 2 groups: 1) drug prevention group 2) The problem solving group uses medicinal herbs. Problems and obstacles in knowledge management for drug prevention

of Buddhist monk develop sanga groups in the northeast region revealed that some monks lack the enthusiasm to increase their knowledge. Each drug activity was discontinued for too long. In the absence of knowledge sharing, knowledge is buried in a single person. Some Buddhist monks can not be recognized.

Keywords: Knowledge managemen; Drug; Buddhist monk develop sanga groups

บทนำ

ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วง 3 ทศวรรษ ที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้น คือ โครงสร้างทางการผลิตของประเทศได้เปลี่ยนจากเกษตรสู่ความเป็นอุตสาหกรรม สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและค่านิยมของคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่มีองค์ประกอบสำคัญของปัญหา ได้แก่ คน ยาเสพติด และสิ่งแวดล้อม โดยมีผลการสำรวจประเมินปฏิบัติการรวมพลังไทยขจัดภัยยาเสพติด ร่วมเทิดไถ่องค์ราชัน ระยะเวลาที่ 2 (มีนาคม - พฤษภาคม 2550) ของศูนย์วิจัยเอแบคฯ มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ รายงานว่า สถานการณ์ปัญหาเสพติดในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในระดับรุนแรง อยู่ที่ร้อยละ 7.2 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 1.5เมื่อเทียบกับผลการสำรวจฯ ระยะเวลาที่ 1 (ธันวาคม 2549 - กุมภาพันธ์ 2550) ประชาชนประมาณ 1 ใน 4 (ร้อยละ 28.3 ระบุว่า เคยพบเห็น/รับรู้ว่ามีแหล่งมั่วสุมเสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนของตน) (Office of the Narcotics Control Board : Ministry of Justice, 2018 : 74) “ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิตเป็นพิษต่อสังคม” วลีนี้จึงเป็นคำพูดที่คุ้นหูและเตือนให้ทุกคนระลึกถึงโทษของยาเสพติดมาช้านานแล้ว โดยมีความเชื่อว่าผู้ติดยาเสพติดมักจะประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับการลักทรัพย์เพื่อนำไปซื้อยาเสพติด อีกทั้งฤทธิ์จากยาเสพติดจะทำให้ผู้เสพยาคลุ้มคลั่งหวาดระแวงจนทำร้ายผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมซึ่งมีให้เห็นโดยตลอดว่าการกระทำผิดนั้นมีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเสมอด้วยเหตุนี้ปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง (Sirikorn Kouputhai, 2017 : 2)

ด้านไมตรี วิริยะ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 4 (ป.ป.ส.ภาค 4) ระบุถึงสถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

โดยภาพรวมของประเทศ ยาเสพติดจะถูกลำเลียงจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านเข้ามาในภาคอีสานมากที่สุดเพราะถูกสกัดจับและป้องกันปราบปรามยาเสพติดในภาคเหนืออย่างหนัก ดังนั้นในเขตพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคอีสาน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ป.ป.ส.ภาค 4 ประกอบด้วย จ.เลยหนองคายนครพนมและมุกดาหาร จึงต้องมีมาตรการปราบปรามยาเสพติดให้ดีที่สุด ทั้งนี้ พบว่าตามชุมชน หมู่บ้าน ที่เป็นรอยต่อแนวชายแดนเป็นจุดหลักของการนำเข้ายาเสพติดโดยมีถึงร้อยละ 76 ที่ลักลอบนำเข้ามาผ่านพื้นที่เหล่านี้ เพราะเป็นช่องทางธรรมชาติส่วนที่เหลืออาจลักลอบผ่านตามด่านถาวร (Maha Sarakham Public Relations Office, 2017 : 2)

จากสภาพปัญหาเสพติดของชาติในปัจจุบัน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่แผ่ขยายกว้างขึ้นจึงเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่ดีให้แก่ประเทศชาติไม่ให้ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และตามที่รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการดำเนินการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หน่วยงานราชการ องค์กรต่าง ๆ บูรณาการแผนงาน/งบประมาณในระดับพื้นที่ โดยมีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด (ศพ.ส.) และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศพ.ส.กทม.) เป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

จากปัญหาดังกล่าวมาสรุปได้ว่า ประเทศไทยกำลังพัฒนาแต่มีภัยคุกคามอย่างหนักคือ ยาเสพติดทุกภาคส่วนสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข ในขณะที่พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนและเป็นองค์กรหนึ่งที่สามารถปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดได้ แต่พระสงฆ์บางรูปกลับไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ควรเป็น บางวัดมุ่งเฉพาะการก่อสร้างอาคารสร้างวัดถ่มงคูล แต่ไม่ได้สร้างทุนของชุมชนนั่นคือ คนในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังพบปัญหาและอุปสรรคต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้นำทางศาสนาในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ 1) ด้านผู้นำทางศาสนา พบว่า ผู้นำทางศาสนาส่วนใหญ่มีภารกิจด้านศาสนาากไม่มีเวลา ผู้ที่มีอายุมากสุขภาพร่างกายไม่อำนวย ขาดความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

2) ปัญหาและอุปสรรคด้านประชาชน พบว่า ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เห็นแก่ตัว เห็นแก่พวกพ้อง ปกปิดข้อมูล คิดว่าปัญหายาเสพติดไม่ใช่เรื่องสำคัญ ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ มั่วสุมอบายมุข เช่น ดื่มสุรา เป็นต้น 3) ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้นำท้องถิ่น พบว่า ผู้นำท้องถิ่นบางคนไม่ให้ความร่วมมือ เห็นแก่ตัวหา

ประโยชน์จากกิจกรรมให้ตนเองและพรรคพวก ขาดการติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ 4) ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้บังคับบัญชา พบว่าเจ้าอาวาสบางแห่งไม่ให้การสนับสนุนร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด เห็นว่าทำให้วัดวุ่นวายขาดรายได้ มีแต่จะเพิ่มค่าใช้จ่าย 5) ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ พบว่า ไม่มีงบประมาณภาครัฐมาช่วยสนับสนุน หรือมีแต่ไม่ตรงตามความต้องการของชุมชน (Rungthiwa Manowachirasun, 2009 : 1-2) ส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดเลย หนองบัวลำภู หนองคาย และอุดรธานี (National Research Council of Thailand, 2010 : 5) พบปัญหาระหว่างพระสงฆ์กับยาเสพติด สามารถแยกเป็นประเด็นได้ คือ 1) มีพระสงฆ์ที่เสพยาเสพติดตั้งแต่ยาที่ออกฤทธิ์น้อยไปถึงออกฤทธิ์มาก (บุหรี สุรา ยาบ้า) 2) มีพระสงฆ์ที่เป็นผู้ค้าขายยาเสพติดประเภทยาบ้า 3) วัดที่เข้าร่วมโครงการจังหวัดนำร่องในการรณรงค์ให้วัดเป็นเขตปลอดบุหรี่ยาเสพติดทั้งหมด 120 วัด แต่มีเพียง 34 วัดเท่านั้น (ร้อยละ 28) ที่เป็นเขตปลอดบุหรี่ยาเสพติด 4) มีพระสงฆ์ที่ผ่านการฝึกอบรมของกรมการศาสนาเพื่อเป็นพระวิทยากรเกี่ยวกับยาเสพติดเพียง 64 รูป จากพระสงฆ์ในภาค 8 ทั้งหมด 25,687 รูป คิดเป็นร้อยละ 0.25 เท่านั้น อีกทั้งพระสงฆ์ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดและพบปัญหา คือ 1) มีผู้พยายามขัดขวางการทำกิจกรรมป้องกันยาเสพติด เช่น กล่าวหาพระสงฆ์ว่าเป็นผู้ค้ายาเสพติดเอง 2) พระสงฆ์กลัวอันตรายที่อาจจะเกิดกับตนเองบางรูปถึงกับถูกขู่ฆ่า 3) พระสงฆ์ที่พร้อมจะเสียสละเวลาเพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมีน้อย 4) พระสงฆ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด (PhramahaSuriya Suntharadhammo, 2009 : 2-4)

นอกจากนี้พระสงฆ์ได้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมลดการติดยาเสพติดในชุมชน ด้วยการให้หลักอภิธานิธรรม คือ หลักการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มคณะของผู้ติดยาเสพติด และมีการใช้หลักสามัคคีธรรม คือ การสร้างความร่วมมือ ประองตอง เกื้อกูลรักใคร่ รวมถึงหลักธรรมไตรสิกขา คือ ได้รักษาศีล ได้เจริญสมาธิ และได้เจริญปัญญาของผู้ติดยาได้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดอีก (PhraThongchai Oupakutto, 2013 : 3)

การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge management) เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 3 ประการคือบรรลุเป้าหมายของงานบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคนและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ที่ช่วยให้องค์กรเรียนรู้และสร้างความรู้ให้เร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีการ

เชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การปฏิบัติองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจะต้องถูกนำมาจัดการโดยการจัดเก็บ แบ่งปันและนำไปใช้ประโยชน์ให้ได้อย่างกว้างขวางในและนอกองค์กรซึ่งการดำเนินงานด้าน ยาเสพติดก็มีการจัดองค์ความรู้เช่นเดียวกันทั้งนี้เพื่อพัฒนาพระสงฆ์งาน และคณะสงฆ์ให้มี ความสามารถทำงานกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆได้อย่างเหมาะสมโดยพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา เป็นกลุ่มพระนักพัฒนาที่สำคัญ ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาจิตใจและสังคม จำเป็นต้องมีการ จัดการองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การเอาชนะยาเสพติดอย่างเข้มแข็งต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยเป็นบุคลากรที่อยู่ใกล้ชิดสถาบันสงฆ์จึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำวิจัย เกี่ยวกับการจัดการความรู้การป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยนี้จะเป็นทางเลือกอีกแนวทางหนึ่งในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อพระสงฆ์มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและบทบาทของ พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในการป้องกันยาเสพติดตามหลักพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ในการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการจัดการความรู้ในการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่ม พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ ความสัมพันธ์ กระบวนการจัดการความรู้การป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในพื้นที่ที่เป็น กรณีศึกษา

2. พื้นที่และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

2.1 การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาวัดที่ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ การป้องกันยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ขอนแก่น ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู สุรินทร์ มหาสารคาม นครราชสีมา อุรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การสุ่มแบบเจาะจงตัวแทนพระสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 19 รูป กล่าวคือ ใช้การสุ่มแบบเจาะจงพระสงฆ์ที่มีผลงานปรากฏชัดเจนเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น และสังคม ได้ดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดมาตลอด ถือเป็นบุคคลต้นแบบในกิจกรรมด้านนี้ เช่น ได้รับรางวัลเกี่ยวกับกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เป็นต้น

2.3 ผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 8 รูป (พระสงฆ์ที่มีผลงานปรากฏชัดเจนเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่นและสังคม และมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับข้อ 2.2)

3. เครื่องมือและวิธีการศึกษา

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยมีวิธีการดังนี้

3.1 เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย

- 3.1.1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์
- 3.1.2) แบบสนทนากลุ่มเฉพาะตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์
- 3.1.3) แบบสังเกตตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์

3.2 การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical induction) คณะผู้วิจัยได้สรุปปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและสรุปประเด็นต่างๆ ที่กำหนดไว้ ตามประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามแนวพุทธ

4.2 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบรรยาย เช่นเดียวกับวิธีแรก แต่เป็นการประมวลและสรุปข้อมูลที่ได้จากเอกสารและข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งจากการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่มเฉพาะ และจากการสังเกต

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ยังคงต้องเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังคงใช้พื้นที่ภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้านเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยก่อนจะส่งพักตามจังหวัดขนาดใหญ่ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของทางเจ้าหน้าที่ ขบวนการค้ายาเสพติดเริ่มปรับเปลี่ยนเส้นทางมาอยู่แถวๆ 5 จังหวัด ชายแดนอีสานเหนือ ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย นครพนม บึงกาฬ และจังหวัดมุกดาหาร

สถานการณ์ยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า สถานการณ์ด้านการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับปานกลางเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ยาเสพติดที่มีปัญหาการค้าและแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า ร่องลงมาเป็นกัญชาแห้ง และสารระเหย ตามลำดับ ส่วนไอซ์ กัญชาสด และพืชกระท่อม สภาพปัญหา อยู่ในระดับไม่รุนแรง พื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุด คือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีความเจริญในด้านต่างๆ มีสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ทำงาน สถานศึกษา สถานประกอบการประเภทต่างๆ สถานบันเทิง หอพัก/ห้องเช่า อยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีประชากรอาศัยอยู่ มากกว่าพื้นที่อื่นๆ ทั้งประชากรที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เอง และประชากรจากต่างพื้นที่ ที่เข้ามาพักอาศัย ประกอบอาชีพ ศึกษา ซึ่งในกลุ่มประชากรเหล่านี้ ก็มีผู้เสพและกลุ่มเสี่ยงอยู่เป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน จึงทำให้ผู้ค้ายาเสพติดนำยาเสพติดเข้ามาจำหน่ายและแสวงหาลูกค้ายาเสพติดรายใหม่ๆ ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน นอกจากนี้พบปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในทุกจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยเฉพาะเขตอำเภอเมืองและอำเภอขนาดใหญ่ของแต่ละจังหวัด

กลุ่มนักค้ายาเสพติดสามารถจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักค้ายาเสพติดภายในจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นนักค้ารายย่อย ระดับแถวหรือระดับตง 2) กลุ่มนักค้ายาเสพติดข้ามจังหวัด

รูปแบบการค้า 1) ติดต่อซื้อ-ขายยาเสพติดทางโทรศัพท์หรือโซเชียลเน็ตเวิร์ค เช่น ไลน์เฟสบุ๊ก 2) นักค้า (ระดับแถวหรือระดับสูง) ผู้รับจ้างลำเลียง หรือกลุ่มเสฟ เดินทางไปรับยาเสพติดตามจุดนัดส่งมอขายยาเสพติดเช่น สวนสาธารณะ หลังโรงเรียน หลักกิโลเมตร ใต้ต้นไม้ริมถนน เป็นต้น 3) การจ่ายเงิน จะจ่ายเป็นเงิน หรือ วางเงินตามจุดวางเงินที่นัดหมาย แต่ถ้าเป็นนักค้าที่ติดต่อทำการค้าจนเชื่อใจกันแล้ว จะให้เครดิตไปก่อนแล้วจึงชำระเงินภายหลังโดยโอนเงินเข้าบัญชี

รูปแบบการกระทำผิด ประกอบด้วย 1) รูปแบบรับจ้างลำเลียงยาเสพติด โดยเดินทางไปรับยาเสพติดบริเวณพื้นที่ชายแดน เช่น จังหวัดมุกดาหาร โดยรถยนต์ส่วนบุคคล เพื่อนำยาเสพติดไปกระจายตามพื้นที่ต่างๆ เช่น จังหวัดขอนแก่น 2) รูปแบบบุคคลพื้นที่ชายแดน เช่น จังหวัดนครพนม ใช้เส้นทางลำเลียงในพื้นที่ตอนในเป็นเส้นทางผ่านในการลำเลียงยาเสพติด เพื่อนำไปกระจายการแพร่ระบาดในพื้นที่ตอนใน เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) รูปแบบบุคคลพื้นที่ตอนในรับจ้างลำเลียงยาเสพติด โดยเดินทางไปรับยาเสพติดบริเวณพื้นที่ จังหวัดตอนใน เช่น จังหวัดอุดรธานีโดยรถยนต์ส่วนบุคคล เพื่อลำเลียงยาเสพติดสู่จังหวัดในภาคอื่นๆ เช่น จังหวัดสงขลา หรือลำเลียงยาเสพติดไปยังจังหวัดชายแดน เช่น จังหวัดบึงกาฬ เพื่อลำเลียงยาเสพติดไปยัง ประเทศ สปป.ลาว 4) รูปแบบบุคคลพื้นที่ตอนในรับจ้างลำเลียงยาเสพติด โดยเดินทางไปรับยาเสพติดจากต่างประเทศ เช่น ประเทศบราซิล ไปส่งประเทศไทยซึ่งลักลอบนำเข้าทางชายแดน สปป.ลาว เพื่อส่งต่อไปยังกรุงเทพมหานคร

5) รูปแบบบุคคลพื้นที่ตอนในรับจ้างลำเลียงยาเสพติด โดยดำเนินการตามคำสั่งการจากนักโทษในเรือนจำ เช่น นักโทษเรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ดสั่งการให้นักค้าในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดดำเนินการรับยาเสพติดตาม จุดนัดหมาย พร้อมทั้งดำเนินการส่งยาเสพติดให้ลูกค้าตามคำสั่งการของนักโทษ

แหล่งพักยาเสพติดที่สำคัญ คือ 1) ชุมชน ร้านค้า บ่อนการพนัน ตรงข้ามจุดผ่านแดนถาวรช่องสะง่า บ้านไพรพัฒนา ตำบลไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ และช่องทางธรรมชาติใกล้จุดผ่านแดนถาวรฯ 2) ชุมชน ตลาดโอรส์เมียด บ่อนการพนัน ตรงข้ามจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม บ้านด่าน ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ และช่องทางธรรมชาติใกล้จุดผ่านแดนถาวรฯ 3) ชายแดนฝั่งตรงข้ามช่องอานม้า บ้านน้ำเย็น ตำบลโขง อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี ยังไม่ปรากฏข่าวสารพื้นที่แหล่งพักยาเสพติดที่ชัดเจน

ปัจจัยที่ส่งผลให้ปัญหาการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่หมดไปจากสังคม เนื่องจาก 1) ผู้เสพยาใหม่เพิ่มจำนวนมากขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาตัวเองเป็นผู้เดินยา ผู้ลำเลียงยา หรือนักค้ารายย่อย 2) ผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด ยังคงกลับมามีพฤติกรรมเสพยาเสพติด 3) นักค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามามีบทบาทในการจัดส่งยาเสพติดให้กับนักค้ายาเสพติดในพื้นที่มากขึ้น 4) นักค้ารายย่อยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักค้ารายใหม่ 5) นักค้ากลุ่มเดิม และกลุ่มผู้ต้องขังที่พ้นโทษ กลับมามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก 6) ผู้ต้องขังในเรือนจำบางกลุ่มยังพบพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งเสพ ค้าและสั่งการ เครือข่ายนอกเรือนจำ

2. บทบาทของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในการป้องกันยาเสพติดตามหลักพระพุทธศาสนา ภาพรวมบทบาทของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในการป้องกันยาเสพติด พบว่า เป็นวิทยากร อบรม เผยแพร่/ชี้แจงโทษของยาเสพติด ด้วยการใช้สื่อการสอน เช่น เป็นวิทยากรอบรมให้กับผู้ถูกคุมประพฤติจากกรมคุมประพฤติ เทศนาในเรือนจำ เป็นต้น เป็นผู้ดำเนินการจัดโครงการการป้องกันยาเสพติด เช่น จัดโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน จัดค่ายอบรมคุณธรรม เป็นต้น ส่งเสริมให้ผู้ผ่านการอบรมแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดต่อ แนะนำให้ห่างไกลยาเสพติดด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้ประชาชนเข้าร่วม รักษาสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณวัด ปลูกต้นไม้ ปลูกต้นไม้อุดมคติ เป็นต้น สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าของชีวิตปลอดสิ่งเสพติด รณรงค์อบรมเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด ชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติตนในห้าศีลห้า อายุมุข ในวันสำคัญของชาติหรือของศาสนา ส่งเสริมให้มีชุมชนคุณธรรม เผยแพร่ความรู้ทางสถานีวิทย์ นำผู้ติดยาเสพติดทำกายบำบัด จิตบำบัด เวชบำบัด และอาชีวบำบัด พยายามชี้ให้เห็นโทษของยาเสพติด ชี้ทางออกชี้ทางป้องกัน สร้างความสนิทสนมคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ เข้าเยี่ยมบ้านประชาชนเน้นให้กำลังใจครอบครัวที่ติดยาเสพติด สอนศีลธรรมในโรงเรียน

3. การจัดการความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา

3.1) ด้านการกำหนดเป้าหมายการป้องกันยาเสพติด ความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ว่าเป็นการประมวลองค์ความรู้จากตัวบุคคล ข้อมูลสารสนเทศ ความคิด การกระทำ รวมถึงประสบการณ์ของตัวบุคคล ซึ่งนำมาสร้างความรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบหรือเป็นนวัตกรรม จัดเก็บในลักษณะที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสาร คู่มือ

การปฏิบัติงาน และจัดเก็บระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1) เป้าหมายของงาน 2) เป้าหมายการพัฒนาคน 3) เป้าหมายการพัฒนาองค์กร 4) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ความสำคัญของการจัดการความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา ได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ว่ามีประโยชน์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมประจำวันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงาน ความสามารถของคนถ่ายทอดต่อคนอื่น ทำให้สามารถรวบรวมความรู้ที่หลากหลายมาจัดการอย่างเป็นระบบให้เป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม ทำให้มีการพัฒนาวิธีการทำงาน ทุกรูปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ทำให้บรรลุเป้าหมายของงานเป็นการพัฒนาคน และพัฒนาองค์กรให้สามารถเติบโตและแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ และการนำไปสู่การเป็นกลุ่มแห่งการเรียนรู้ และมีคลังข้อมูลความรู้ที่เป็นระบบ ความรู้กับการถ่ายทอดไม่สูญหายไปกับพระสงฆ์ที่มรณภาพไปแล้ว ส่งผลให้กลุ่มพระสังฆพัฒนา มีความสามารถในการป้องกันยาเสพติดได้ การกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ พบว่า มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา กล่าวคือมีคณะสงฆ์ตั้งแต่เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการประชุมประจำเดือนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันโดยเน้นการพัฒนางานพัฒนาวิธีการทำงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกรูปเห็นความสำคัญของการป้องกันภัยจากยาเสพติด สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ มีการทำงานในลักษณะ Teem Work วิธีการกำหนดเป้าหมายของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (Improvement Plan) การจัดประชุมสัมมนา เพื่อเป็นการระดมสมองจากคณะสงฆ์

ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร คณะทำงาน โดยวิธีการจัดประชุม อบรม สัมมนา ซึ่งทุกรูปจะมีส่วนร่วมให้การแสดงความคิดเห็น ระดมสมองโดยใช้ปัญหาจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นประเด็นหลักร่วมกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายในและภายนอก เพื่อกำหนดเป้าหมาย (วิสัยทัศน์) ของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน และบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ วิธีการหรือกลยุทธ์ที่นำไปสู่เป้าหมาย พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาได้บอกถึงวิธีการหรือกลยุทธ์ที่นำไปสู่เป้าหมาย คือ ประธานกลุ่มสังฆพัฒนาได้เชิญพระสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นกลุ่มพระสังฆพัฒนาเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงแผนการปฏิบัติงานประจำปีให้ทุกรูปทราบทุกปี โดยมีการระดมความ

คิดเห็น วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนและโอกาส เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม จากนั้นสรุปและปรับปรุงแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยการจัดประชุม/สัมมนา การฝึกอบรม หรือการไปศึกษาดูงานร่วมกันเป้าหมายที่พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาต้องการให้บรรลุ พบว่า เป้าหมายที่พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาต้องการให้บรรลุ คือ ความเป็นผู้นำในด้านการป้องกันยาเสพติดในชุมชน สังคม เป็นผู้นำด้านจิตสาธารณะ เน้นการปฏิบัติงานด้านสาธารณะสงเคราะห์ เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

3.2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้การป้องกันยาเสพติด พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาต้องการให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่ตั้งไว้จึงมีแนวทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ 1) พิจารณาว่าความรู้ที่ต้องการมีอะไรบ้าง 2) พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนามีความรู้อะไรบ้าง 3) พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาที่ไม่ควรทำตัวเป็นครูใหญ่ที่คอยชี้แนะหรือสอนอยู่ตลอดเวลา 4) พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนามีโอกาสในการแสดงศักยภาพของตนเอง 5) มีเวทีการสื่อสารแบบเผชิญหน้ากัน 6) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม โดยนำหลักการชื่นชมมาใช้เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการประชุม อีกทั้ง พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือกัน เมื่อมีการประชุม ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน มีการแลกเปลี่ยนในการเข้าร่วมการประชุมทุก 3 เดือน มีการประชุมกลุ่มย่อย นอกจากนั้นพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาหลายรูปยังเข้าร่วมโครงการรณรงค์ให้ลด ละ เลิก ยาเสพติดของหน่วยงานราชการจัดขึ้น ทั้งเป็นวิทยากร ทั้งเป็นผู้เข้าร่วมงานสลับสับเปลี่ยนตามโอกาสที่เหมาะสม ส่วน การแบ่งปันความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้กัน โดยการพูดคุย ปรึกษาหารือ การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา มาสรุปและจัดทำเป็นรายงานเสนอผ่านประธานพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา เพื่อนำเสนอที่ประชุมประจำเดือน ซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ที่ได้รับมาให้พระสงฆ์ที่ไม่ได้เข้าร่วมได้รับรู้ร่วมกันทุกรูป มีการเชื่อมโยงกับกิจกรรมตามโครงการที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นในระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมุ่งไปที่การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา และมีการแจ้งข้อมูลหรือแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาให้คณะสงฆ์รับทราบ

3.3) ด้านการสร้างคลังความรู้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวบรวมผลงาน โดยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การเรียนรู้ร่วมกันเมื่อเกิดสิ่งใหม่ นำเสนอผลงานผ่านเว็บไซต์ โดยรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

จัดเก็บในแฟ้มของแต่ละรูป และระบบรวมผลงานเป็นหมวดหมู่ในรูปแบบไฟล์ข้อมูล ซึ่งเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ อีกทั้งพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนามีการนำความรู้ที่มีอยู่ไปขยายผลหลายแนวทาง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูล หรือนำความรู้ลงในเวปบอร์ด เพื่อให้บุคคลอื่นสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ประโยชน์ต่อไป การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการการประชุมพระสังฆาธิการประจำปีระดับภาค จัดแสดงผลงานในรอบปี เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน การปรับปรุงวิธีการทำงาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ การนำความรู้ออกมาใช้ พบว่า พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาที่ได้รับการฝึกอบรมหรือผ่านเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ จากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนใหญ่ได้นำความรู้ออกมาใช้และปฏิบัติจริง ซึ่งข้อมูลสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกันได้อย่างทั่วถึง

3.4) การจัดกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนามีวิธีในการจัดกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดจนเกิดเป็นชุดองค์จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ องค์ความรู้ที่ 1 เรื่องสวดมนต์ข้ามปีเพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธศาสนาองค์ความรู้ที่ 2 เรื่องศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดองค์ความรู้ที่ 3 เรื่องงดเหล้าเข้าพรรษา องค์ความรู้ที่ 4 เรื่องกฐินปลอดเหล้า สร้างบุญด้วยศรัทธาองค์ความรู้ที่ 5 เรื่องงานศพปลอดเหล้า

3.5) วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของพระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มป้องกันยาเสพติด (ใช้การบรรยายธรรม)

1.1) พระครูพิจิตรสิทธิคุณ วัดหนองหอยไตร ตำบลหนองแสน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2) พระครูสุตศาสนการ (ไพฑูรย์ เขมธโร) วัดพุทธเกษม ตำบลหนองกุง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3) พระครูบูรพาธรรมบัณฑิต (อารีย์ ปณฺธิโต) วัดป่าหนองโหมงบูรพาaram อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4) พระครูสมุห์ทองล้วน สิริจันโท ดร. วัดศรีพิมล ศูนย์ปฏิบัติธรรมสมเด็จพระพุทธาจารย์ (อาก อาสภมาหาเถร) ตำบลบ้านไต้ อำเภอยะยี่น จังหวัดขอนแก่น

1.5) พระไชยณรงค์ ปุญญกาโม/ชนะภูมิ ตำบลนมะเือง อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

1.6) พระครูโพธิวิริคุณ วัดโพธิการาม บ้านโพธิ์ก่อ อำเภอบพุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2) กลุ่มแก้ไขปัญหายาเสพติด (ใช้ยาสมุนไพร)

2.1) พระครูประภัสร์สารธรรม วัดทุ่งไทรชะยูง บ้านชะยูง หมู่ 7 ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ รองเจ้าคณะอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

2.2) พระครูพัฒนกิจจานุรักษ์ วัดयोगแยง ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ห่างตัวเมืองนครราชสีมา เพียง 15 กิโลเมตร

2.3) พระครูสุวรรณกิจโสภณ วัดชำโคม ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

2.4) พระครูประดิษฐ์วิริยาภรณ์ วัดพุทธประดิษฐ์ (หลวงปู่พระพุทธรูปใหญ่) บ้านโพน ตำบลโพนทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

2.5) พระครูวิมลสังวรคุณ (ล้อม สีลสวโร) วัดป่าเมตตาธรรม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

เนื่องจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังคงใช้พื้นที่ภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้านเป็นเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการปราบปรามยาเสพติดด้วย เช่น ทหาร ตำรวจ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมดังกล่าวควรสนับสนุนส่งเสริมให้กิจกรรมอยู่คู่กับสังคมไทยให้นานที่สุด และควรประชาสัมพันธ์ในหลายรูปแบบเพื่อให้เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไปได้เข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถจรรโลงสังคมให้เกิดสันติสุขได้อย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดในทุกภาคของประเทศไทย

3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้การป้องกันยาเสพติดของพระสงฆ์ใน
ทุกภาคของประเทศไทย

References

- Maha Sarakham Public Relations Office. (2017). News of the Office of the Narcotics Control and Prevention Division 4. (Online). Retrieved March 14, 2019. from : <http://province.prd.go.th/mahasarakham/index.php?ct=newsDetail&id=2009-00246>
- National Research Council of Thailand. (2010). *Research Strategy 2012-2016 : The North East*. (Online). Retrieved March 22, 2019. <http://en.nrct.go.th/en/home.aspx>
- Office of the Narcotics Control Board : Ministry of Justice. (2018). *Knowledge and Way of solutions to drug problems*. Bangkok : Bank kok Technology Scanning and Service.
- Phramaha Suriya Suntharadhammo. (2009). *The Training Activity Working for Drug Solving in Loei Proving*. Loei : LoeiBuddhistSanga.
- PhraThongchai Oupakutto. (2013). *Role of Buddhist monks in Social Development: A Case Study of the Network of Buddhist Monks Golden Land Development Muang District, AumnatChareon*. Thesis of Buddhist Studies. Graduate School : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Rungthiwa Manowachirasun. (2009). *Roles of Religious Leaders in Problem Solving Drug Addiction Community Capacity Building in Phi Chit Province*. Research Report. Phi Chit : Phi Chit Provincial Health Office.
- Sirikorn Kouputhai. (2017). The epidemic of drug problems in 10 years. Office of Information Systems Development Health news. (Online). Retrieved October 14, 2017. http://www.hiso.or.th/hiso/tonkit/tonkits_18.php